VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2021. gada 6. oktobrī*

Valsts atbalsts – Atbalsta shēma, ko Vācija īstenojusi par labu noteiktiem lieliem elektroenerģijas patērētājiem – Atbrīvojums no tīkla maksas par laikposmu no 2012. līdz 2013. gadam – Lēmums, ar kuru atbalsta shēma atzīta par nesaderīgu ar iekšējo tirgu un uzdots atgūt izmaksāto atbalstu – Atcelšanas prasība – Termiņš prasības celšanai – Pieņemamība – Atbalsta jēdziens – Valsts līdzekļi – Vienlīdzīga attieksme – Tiesiskā paļāvība

Lietā T-745/18

Covestro Deutschland AG, Lēverkūzene [*Leverkusen*] (Vācija), ko pārstāv *M. Küper*, *J. Otter*, *C. Anger* un *M. Goldberg*, advokāti,

prasītāja,

ko atbalsta

Vācijas Federatīvā Republika, ko pārstāv *J. Möller*, *R. Kanitz*, *S. Heimerl* un *S. Costanzo*, pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *T. Maxian Rusche* un *K. Herrmann*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību, kura ir pamatota ar LESD 263. pantu un ar kuru tiek lūgts atcelt Komisijas Lēmumu (ES) 2019/56 (2018. gada 28. maijs) par atbalsta shēmu SA.34045 (2013/C) (ex 2012/NN), ko Vācija īstenojusi par labu bāzes slodzes patērētājiem atbilstoši *StromNEV* 19. punktam (OV 2019, L 14, 1. lpp.),

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs E. M. Kolinss [*A. M. Collins*], tiesneši V. Kreišics [*V. Kreuschitz*] un Z. Čehi [*Z. Csehi*] (referents),

sekretārs: B. Lefevrs [*B. Lefebvre*], administrators,

* Tiesvedības valoda – vācu.

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu un 2020. gada 29. oktobra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums [1]

I. Tiesvedības priekšvēsture

[..]

B. Par attiecīgajiem leģislatīvajiem un reglamentējošajiem pasākumiem

1. Par tīkla maksu sistēmu pirms strīdīgo pasākumu ieviešanas

[..]

8 Līdz brīdim, kad stājās spēkā rīkojums *StromNEV*, redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar *EnWG 2011* (turpmāk tekstā – "2011. gada rīkojums *StromNEV*"), uz pretcikliskiem patērētājiem un bāzes slodzes patērētājiem attiecās individuālas maksas, kas tika aprēķinātas saskaņā ar *BNetzA* izstrādāto "fiziskā maršruta metodiku", kurā bija ņemtas vērā šo patērētāju radītās tīkla izmaksas, paredzot, ka minimālā maksa atbilst 20 % no publicētajām vispārējām tīkla maksām (turpmāk tekstā – "minimālā maksa"), tādējādi garantējot atlīdzību par tā tīkla pārvaldību, kuram ir pieslēgti šie patērētāji, gadījumā, ja saskaņā ar fiziskā maršruta metodiku aprēķinātās individuālās maksas būtu zemākas par to vai būtu tuvu nullei.

2. Par strīdīgajiem pasākumiem

9 Saskaņā ar 2011. gada rīkojuma *StromNEV* 19. panta 2. punkta otro un trešo teikumu no 2011. gada 1. janvāra (šīs tiesību normas piemērošanas ar atpakaļejošu spēku datums) individuālās maksas bāzes slodzes patērētājiem tika atceltas un aizstātas ar pilnīgu atbrīvojumu no pienākuma maksāt tīkla maksu (turpmāk tekstā – "strīdīgais atbrīvojums"), kas tika piešķirts ar kompetentās regulatīvās iestādes, t.i., *BNetzA*, vai attiecīgās federālās zemes regulatīvās iestādes atļauju. No minētā atbrīvojuma izrietošais slogs gūlās uz pārvades sistēmu operatoriem vai sadales sistēmu operatoriem atkarībā no tīkla līmeņa, kuram bija pieslēgti saņēmēji.

10 Saskaņā ar 2011. gada rīkojuma *StromNEV* 19. panta 2. punkta sesto un septīto teikumu pārvades sistēmu operatoriem bija pienākums atlīdzināt sadales sistēmu operatoriem ieņēmumu zaudējumus, kas radušies strīdīgā atbrīvojuma dēļ, kā arī savā starpā kompensēt atbrīvojuma dēļ radītās izmaksas, izmantojot finansiālu kompensāciju saskaņā ar 2002. gada 19. marta *Kraft-Wärme-Kopplungsgesetz* (Likums par kombinētu siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanu; *BGBl.*, 2002 I, 1092. lpp.) 9. pantu, tādējādi, ka katrs pārvades sistēmas operators uzņemas vienādu finansiālo slogu, kas aprēķināts atbilstoši elektroenerģijas daudzumam, kuru tas piegādājis galapatērētājiem, kas pieslēgti tā tīklam.

[1] Ietverti tikai tie šī sprieduma punkti, kuru publicēšanu Vispārējā tiesa uzskata par lietderīgu.

11 Kopš 2012. gada ar *BNetzA* 2011. gada 14. decembra lēmumu (BK8-11-024; turpmāk tekstā – "2011. gada *BNetzA* lēmums") tika ieviests finansēšanas mehānisms. Saskaņā ar šo mehānismu sadales sistēmu operatori no galapatērētājiem vai elektroenerģijas piegādātājiem saņēma piemaksu (turpmāk tekstā – "strīdīgā piemaksa"), kuru summa tika pārskaitīta pārvades sistēmu operatoriem, lai kompensētu ieņēmumu zaudējumus, ko izraisīja strīdīgais atbrīvojums.

12 Piemaksas summu katru gadu iepriekš noteica pārvades sistēmu operatori, pamatojoties uz *BNetzA* noteikto metodiku. Summu par 2012. gadu, kas ir pirmais šīs sistēmas īstenošanas gads, noteica tieši *BNetzA*.

13 Šīs tiesību normas nebija piemērojamas attiecībā uz atbrīvojuma izmaksām par 2011. gadu, un līdz ar to katram pārvades un sadales sistēmu operatoram bija pašam jāsedz zaudējumi saistībā ar atbrīvojumu par šo gadu.

3. Par tīkla maksas sistēmu pēc strīdīgajiem pasākumiem

14 Administratīvā procesa, kura rezultātā tika pieņemts apstrīdētais lēmums, laikā strīdīgais atbrīvojums vispirms tika atzīts par spēkā neesošu ar tiesu nolēmumiem, ko pieņēmušas *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Federālās zemes Augstākā tiesa Diseldorfā, Vācija) 2013. gada 8. maijā un *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa, Vācija) 2015. gada 6. oktobrī, un pēc tam – no 2014. gada 1. janvāra – tika atcelts ar rīkojumu *StromNEV* redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2013. gada 14. augusta *Verordnung zur Änderung von Verordnungen auf dem Gebiet des Energiewirtschaftsrechts* (Rīkojums par rīkojumu grozīšanu enerģētikas jomā; *BGBl.*, 2013 I, 3250. lpp.) (turpmāk tekstā – "2013. gada rīkojums *StromNEV*"). Ar šo pēdējo minēto rīkojumu attiecībā uz nākotni tika no jauna ieviestas individuālās maksas, kas aprēķinātas saskaņā ar fiziskā maršruta metodiku, minimālās maksas vietā piemērojot fiksētas maksas 10 %, 15 % un 20 % apmērā no vispārējām maksām atkarībā no elektroenerģijas patēriņa (attiecīgi 7000, 7500 un 8000 tīkla izmantošanas stundu gadā) (turpmāk tekstā – "fiksētas maksas").

15 Ar 2013. gada rīkojumu *StromNEV* tika ieviests pārejas režīms, kas bija spēkā no 2013. gada 22. augusta un ar atpakaļejošu spēku bija piemērojams bāzes slodzes patērētājiem, kuri vēl nebija saņēmuši strīdīgo atbrīvojumu par 2012. un 2013. gadu (turpmāk tekstā – "pārejas režīms"). Individuālo maksu, kas aprēķinātas atbilstoši fiziskā maršruta metodikai, un minimālās maksas vietā šajā režīmā bija paredzēta tikai fiksētu maksu piemērošana.

[..]

D. Par apstrīdēto lēmumu

19 2018. gada 28. maijā Komisija pieņēma Lēmumu (ES) 2019/56 par atbalsta shēmu SA.34045 (2013/C) (ex 2012/NN), ko Vācija īstenojusi par labu bāzes slodzes patērētājiem atbilstoši [2011. gada rīkojuma *StromNEV*] 19. punktam (OV 2019, L 14, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums"), kurā tā konstatēja, ka laikposmā no 2012. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim Vācijas Federatīvā Republika bija prettiesiski piešķīrusi valsts atbalstu strīdīgā atbrīvojuma formā.

20 Konkrētāk, Komisija secināja, ka valsts atbalsta summa atbilst tīkla izmaksām, ko atbrīvotie bāzes slodzes patērētāji radījuši 2012. un 2013. gadā, vai – ja šādas izmaksas ir mazākas par minimālo maksu – šai minimālajai maksai.

21 Turklāt Komisija norādīja, ka aplūkojamais atbalsts nav saderīgs ar iekšējo tirgu, jo uz to neattiecas neviens no LESD 107. panta 2. un 3. punktā paredzētajiem izņēmumiem, un tāpat nevar tikt uzskatīts par saderīgu citu iemeslu dēļ.

22 Līdz ar to Komisija nolēma, ka:

– strīdīgais atbrīvojums ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, ciktāl bāzes slodzes patērētāji bija atbrīvoti no pienākuma maksāt tīkla maksu, kas atbilst to radītajām tīkla izmaksām, vai – ja minētās izmaksas ir mazākas par minimālo maksu – no pienākuma maksāt šo minimālo maksu;

– attiecīgo atbalstu Vācijas Federatīvā Republika ieviesa, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktu, un tas ir nesaderīgs ar iekšējo tirgu;

– individuālais atbalsts, kas piešķirts atbilstoši aplūkojamajai shēmai, nav valsts atbalsts, ja tā piešķiršanas brīdī tas atbilst nosacījumiem, ko paredz regula par "minimis" atbalstu, kura pieņemta atbilstoši Padomes Regulas (EK) Nr. 994/98 (1998. gada 7. maijs) par to, kā piemērot [LESD 107. un 108. pantu] attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu (OV 1998, L 142, 1. lpp.), 2. pantam;

– Vācijas Federatīvajai Republikai tika noteikts pienākums, pirmkārt, atgūt no saņēmējiem ar iekšējo tirgu nesaderīgo atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar aplūkojamo atbalsta shēmu, ieskaitot procentus, un, otrkārt, no apstrīdētā lēmuma pieņemšanas dienas atcelt visus nesamaksātos šīs atbalsta shēmas maksājumus.

II. Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

23 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2018. gada 20. decembrī, prasītāja cēla šo prasību.

24 Ar dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2019. gada 24. aprīlī, Vācijas Federatīvā Republika lūdza atļauju iestāties šajā lietā prasītājas prasījumu atbalstam. Ar 2019. gada 4. jūnija lēmumu Vispārējās tiesas sestās palātas priekšsēdētājs atļāva šo iestāšanos lietā. Vācijas Federatīvā Republika iesniedza savu iestāšanās rakstu, un puses noteiktajos termiņos par to iesniedza apsvērumus.

25 Tā kā Vispārējās tiesas palātu sastāvs tika mainīts, saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 27. panta 5. punktu tiesnesis referents tika iekļauts trešajā palātā, kurai līdz ar to ir iedalīta šī lieta.

26 Pēc tiesneša referenta priekšlikuma Vispārējā tiesa (trešā palāta) nolēma sākt tiesvedības mutvārdu daļu un, veicot Reglamenta 89. pantā paredzētos procesa organizatoriskos pasākumus, rakstveidā uzdeva lietas dalībniekiem jautājumus, uz kuriem tie atbildēja noteiktajā termiņā.

27 Lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz Vispārējās tiesas uzdotajiem jautājumiem tika uzklausīti 2020. gada 29. oktobra tiesas sēdē.

28 Tiesas sēdē prasītāja atteicās no pirmā prasības pamata, par ko tika izdarīta atzīme protokolā.

29 Prasītāja, ko atbalsta Vācijas Federatīvā Republika, lūdz Vispārējo tiesu:

– atcelt apstrīdēto lēmumu;

– piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

30 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– noraidīt prasību;

– piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

III. Juridiskais pamatojums

A. Par prasības pieņemamību

[..]

36 Attiecībā uz Komisijas apgalvojumu par prasības novēlotu celšanu ir jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 263. panta sesto daļu atcelšanas prasība ir jāceļ divu mēnešu laikā pēc tam, kad vai nu apstrīdētais tiesību akts publicēts, vai darīts zināms prasītājai, vai, ja tas nenotiek, tad no dienas, kad tas šai personai ir kļuvis zināms.

37 Šajā lietā netiek apstrīdēts, ka prasība tika celta, ievērojot divu mēnešu un desmit dienu termiņu no apstrīdētā lēmuma publicēšanas *Oficiālajā Vēstnesī*, kas notika 2019. gada 16. janvārī.

38 Attiecībā uz jautājumu, vai apstrīdētais tiesību akts prasītājai ir kļuvis zināms pirms tā publicēšanas, ir jāatgādina, ka no paša LESD 263. panta sestās daļas formulējuma izriet, ka kritērijam, saskaņā ar kuru par prasības celšanas termiņa sākuma dienu tiek uzskatīta diena, kurā kļuvis zināms tiesību akts, ir pakārtots raksturs salīdzinājumā ar kritērijiem, kas attiecas uz tiesību akta publicēšanu vai paziņošanu (spriedumi, 1998. gada 10. marts, Vācija/Padome, C-122/95, EU:C:1998:94, 35. punkts, un 2017. gada 17. maijs, Portugāle/Komisija, C-339/16 P, EU:C:2017:384, 39. punkts; skat. arī spriedumu, 2003. gada 27. novembris, *Regione Siciliana* /Komisija, T-190/00, EU:T:2003:316, 30. punkts un tajā minētā judikatūra), un tas tātad ir piemērojams tiesību aktiem, kas nav tikuši nedz paziņoti, nedz publicēti (spriedums, 2009. gada 1. jūlijs, *ISD Polska* u.c./Komisija, T-273/06 un T-297/06, EU:T:2009:233, 55. punkts).

39 Ir taisnība, ka aplūkojamajā gadījumā apstrīdētā lēmuma publicēšana nebija tā spēkā stāšanās nosacījums. Tomēr Komisijas lēmumi noslēgt atbalsta pārbaudes procedūru, kas veikta atbilstoši LESD 108. panta 2. punktam, tiek publicēti *Oficiālajā Vēstnesī* saskaņā ar Padomes Regulas (ES) 2015/1589 (2015. gada 13. jūlijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus LESD 108. panta piemērošanai (OV 2015, L 248, 9. lpp.), 32. panta 3. punktu. Līdz ar to saskaņā ar pastāvīgo judikatūru prasītāja varēja tiesiski paļauties uz to, ka apstrīdētais lēmums tiks publicēts (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1998. gada 15. septembris, *BP Chemicals*/Komisija, T-11/95, EU:T:1998:199, 48.–51. punkts, un 2009. gada 1. jūlijs, *ISD Polska* u.c./Komisija, T-273/06 un T-297/06, EU:T:2009:233, 57. punkts). Līdz ar to tai bija tiesības par prasības celšanas termiņa sākuma dienu pieņemt publikācijas *Oficiālajā Vēstnesī* datumu.

40 Šo secinājumu neatspēko Komisijas norādītā judikatūra.

41 Vispirms – 2017. gada 17. maija spriedumā Portugāle/Komisija (C-339/16 P, EU:C:2017:384, 34.–40. punkts) Tiesa nosprieda, ka prasītājai, proti, Portugāles Republikai, prasības celšanas termiņa sākuma brīdis bija apstrīdētā lēmuma paziņošana Portugāles Republikai, kas bija minētā lēmuma adresāte, savukārt šajā lietā prasītāja nebija apstrīdētā lēmuma, kurš adresēts Vācijas Federatīvajai Republikai, adresāte un šīs lēmums tai nav ticis paziņots LESD 263. panta izpratnē.

42 Tālāk – ģenerāladvokāta M. Kamposa Sančesa-Bordonas [*M. Campos Sánchez-Bordona*] secinājumi lietā *Georgsmarienhütte* u.c. (C-135/16, EU:C:2018:120) attiecās uz jautājumu, vai valsts atbalsta, par kuru ir pieņemts Komisijas lēmums, saņēmēji uzņēmumi varēja apstrīdēt šo lēmumu, kā rezultātā saskaņā ar 1994. gada 9. marta spriedumu *TWD Textilwerke Deggendorf* (C-188/92, EU:C:1994:90) tiem tiktu liegta iespēja apstrīdēt minētā lēmuma tiesiskumu valsts tiesās, ceļot prasību par valsts iestāžu veiktajiem šī lēmuma izpildes pasākumiem. Attiecībā uz termiņa aprēķināšanu, kādā prasītāji uzņēmumi varētu celt Eiropas Savienības tiesā prasību par strīdīgo lēmumu, ģenerāladvokāts secināja, ka, tā kā minētā lēmuma publicēšana nebija tā iedarbības priekšnosacījums un pietika ar to, ka uzņēmumi, kurus tas skāra tieši un individuāli, varēja ar to pietiekamā apmērā iepazīties, termiņš minētā lēmuma apstrīdēšanai sākās dienā, kad tas kļuva tiem zināms (ģenerāladvokāta M. Kamposa Sančesa-Bordonas secinājumi lietā *Georgsmarienhütte* u.c., C-135/16, EU:C:2018:120, 63. punkts). Taču ir jākonstatē, ka Tiesa nav pārņēmusi šo secinājumu galīgajā spriedumā minētajā lietā (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Georgsmarienhütte* u.c., C-135/16, EU:C:2018:582) un ka katrā ziņā nav pierādīts, ka aplūkojamajā gadījumā – atšķirībā no situācijas minētajā lietā – prasītājai būtu "pietiekamā apmērā" iepazinusies ar apstrīdēto lēmumu.

43 Visbeidzot, 2019. gada 5. septembra rīkojumā *Fryč*/Komisija (C-230/19 P, nav publicēts, EU:C:2019:685) Tiesa saistībā ar prasību atcelt atsevišķas regulas konstatēja, ka, tā kā strīdīgie tiesību akti tika publicēti *Oficiālajā Vēstnesī* un tā kā šī publicēšana bija minēto aktu spēkā stāšanās priekšnosacījums, datums, kas jāņem vērā, lai noteiktu prasības celšanas termiņa sākumu atbilstoši LESD 263. panta sestajai daļai, ir publicēšanas datums. Jāsecina, ka ar šo konstatējumu nevar pamatot Komisijas argumentu šajā lietā, ņemot vērā atšķirību attiecīgo aktu raksturā.

44 Līdz ar to Komisijas aizstāvībai izvirzītā iebilde par nepieņemamību ir jānoraida.

B. Par lietas būtību

[..]

1. Par otro prasības pamatu – valsts atbalsta neesamību LESD 107. panta 1. punkta izpratnē

[..]

b) Par otrā pamata otro daļu – atbalsta, kas būtu piešķirts no valsts līdzekļiem, neesamību

[..]

1) Ievada apsvērumi

[..]

93 No vienas puses, Tiesa nesen saistībā ar atbalsta pasākumu par labu atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražotājiem, kurš tika finansēts no maksas, kas bija jāmaksā galalietotājus apgādājošajiem elektroenerģijas piegādātājiem proporcionāli pārdotajam daudzumam (*EEG* piemaksa), 2019. gada 28. marta spriedumā Vācija/Komisija (C-405/16 P, EU:C:2019:268) secināja, ka valsts līdzekļu izmantošana nav konstatējama šādos apstākļos:

– no pasākuma iegūtās summas nebija pielīdzināmas nodoklim, jo ar aplūkojamo pasākumu attiecīgajiem operatoriem nebija noteikts pienākums pārnest uz galalietotājiem izmaksas (minētā sprieduma 65.–71. punkts);

– valsts iestādēm nebija dominējošas ietekmes attiecīgo līdzekļu pārvaldībā; tā kā valstij nebija pilnvaru rīkoties ar līdzekļiem, apstāklis, ka līdzekļi tika izmantoti tikai un vienīgi attiecīgās shēmas finansēšanai, nenozīmēja, ka valsts varētu rīkoties ar tiem, proti, izlemt par šo līdzekļu citādu izmantojumu (minētā sprieduma 74.–76. punkts), un, nepastāvot valsts kontrolei pār struktūrām, kas ir atbildīgas par šo līdzekļu pārvaldību, šajā ziņā nepietika ar vienkāršu kontroli pār attiecīgās shēmas pareizu īstenošanu (minētā sprieduma 77.–85. punkts).

94 No otras puses, Tiesa saistībā ar atbalsta pasākumiem par labu sabiedrisko interešu pakalpojumus sniedzošiem elektroenerģijas ražotājiem, kurš tika finansēts tostarp no maksas, kas bija jāmaksā elektroenerģijas galapatērētājiem atbilstoši patērētās elektroenerģijas daudzumam, 2019. gada 15. maija spriedumā *Achema* u.c. (C-706/17, EU:C:2019:407) atzina valsts līdzekļu kritēriju par izpildītu, ņemot vērā it īpaši šādus apstākļus:

– iemaksa bija obligāta attiecībā uz galapatērētājiem un elektroenerģijas pašražotājiem (minētā sprieduma 57. punkts), kā arī par tās iekasēšanu atbildīgajiem tīkla operatoriem (minētā sprieduma 64. punkts); tā apmēru noteica publiskā struktūra (minētā sprieduma 58. punkts);

– līdzekļu sadali pārvaldīja valsts tiešā kontrolē esošais pārvaldītājs, kas bija pilnvarots pārvaldīt iemaksu un kam nebija nekādas rīcības brīvības attiecībā uz šo līdzekļu noteikšanu un to izmantojumu (minētā sprieduma 59. un 66. punkts).

95 Būtībā šā sprieduma 93. un 94. punktā minētā Tiesas judikatūra ir balstīta uz diviem galvenajiem elementiem, lai novērtētu līdzekļu valsts raksturu: pirmkārt, obligātās maksas esamību, kas ir jāmaksā galapatērētājiem vai galalietotājiem un kas parasti ir kvalificējama kā "nodoklis" un, konkrētāk, "parafiskāls maksājums", un, otrkārt, valsts kontroli pār sistēmas pārvaldīšanu, tostarp izmantojot valsts kontroli pār līdzekļiem vai šo līdzekļu pārvaldītājiem (trešām personām). Būtībā runa ir par diviem elementiem, kas veido daļu no alternatīvas.

96 To, ka abi iepriekš minētie nosacījumi ir uzskatāmi par elementiem, kas veido daļu no alternatīvas, apstiprina 2019. gada 28. marta sprieduma Vācija/Komisija (C-405/16 P, EU:C:2019:268) 72. punkts, kurā Tiesa pēc tam, kad tā bija izslēgusi "īpašas nodevas" esamību, uzskatīja, ka līdz ar to ir jāpārbauda, vai abi pārējie minētie elementi (proti, valsts kontrole pār līdzekļiem vai pār tīkla operatoriem) tai tomēr ļauj secināt, ka ar EEG piemaksu radītie līdzekļi ir atzīstami par valsts līdzekļiem. Turklāt 2019. gada 15. maija spriedumā *Achema* u.c. (C-706/17, EU:C:2019:407) Tiesa vispirms norādīja, ka līdzekļi, kurus elektroenerģijas tīklu operatori saistošā veidā ir iekasējuši no saimnieciskās darbības subjektiem un galapatērētājiem, var tikt uzskatīti par valsts līdzekļiem

(minētā sprieduma 64. un 65. punkts), un turklāt pēc tam – tātad pilnības labad – konstatēja, ka šie līdzekļi, kurus starp shēmas labuma guvējiem sadalīja valsts kontrolē esoša struktūra, kurai nebija nekādas rīcības brīvības attiecībā uz šo līdzekļu noteikšanu un to izmantojumu, bija uzskatāmi par tādiem, kas paliek valsts kontrolē (minētā sprieduma 66. un 67. punkts).

97 Proti, kā secinājumos lietā *PreussenElektra* (C-379/98, EU:C:2000:585, 165. punkts) ir uzsvēris ģenerāladvokāts F. Dž. Džeikobss [*F. J. Jacobs*], lietu, kurās Tiesa ir atzinusi valsts līdzekļu esamību, kopīgā iezīme ir tā, ka valsts – vienā vai citā veidā – ir īstenojusi kontroli pār attiecīgajiem ieņēmumiem. Šī kontrole var tikt īstenota tostarp ar parafiskāliem maksājumiem, kas ir mehānisms, saskaņā ar kuru, pēc ģenerāladvokāta domām, nauda kļūst par valsts īpašumu, pirms tā tiek sadalīta tālāk starp atbalsta saņēmējiem uzņēmumiem. Līdz ar to saskaņā ar šo interpretāciju parafiskāla maksājuma esamība ir viena no situācijām, kurās pastāv valsts kontrole pār izmantotajiem līdzekļiem.

[..]

100 Apstrīdētā lēmuma 136. apsvērumā, kurā ir apkopots lēmuma par procedūras sākšanu 49.–84. apsvērums, Komisija atgādina, ka pēdējā minētajā lēmumā secinājumu, ka strīdīgais atbrīvojums ir finansēts no valsts līdzekļiem, tā izdarīja, pamatojoties uz šādiem elementiem:

– strīdīgais atbrīvojums atbilst valsts politikai;

– zaudējumi, kas izriet no strīdīgā atbrīvojuma, tiek pilnībā kompensēti ar strīdīgo piemaksu, kas gulstas uz tīkla lietotājiem un kas nav jāfinansē tīklu operatoriem [no saviem līdzekļiem];

– pārvades sistēmu operatoriem ir uzticēta to finanšu plūsmu pārvaldība, kas izriet no strīdīgā atbrīvojuma un strīdīgās piemaksas, un tie nevar brīvi izmantot no strīdīgās piemaksas gūtos ieņēmumus pēc saviem ieskatiem;

– strīdīgā piemaksa neatbilst maksājumam par pakalpojumu vai preci.

101 Apstrīdētā lēmuma 137. apsvērumā Komisija noraida Vācijas Federatīvās Republikas argumentu, ka strīdīgā atbrīvojuma finansēšanai paredzētie līdzekļi nav pārskaitīti no valsts budžeta. Pēc Komisijas domām, valsts līdzekļu jēdziens var būt izpildīts arī tad, ja atbalstu finansē no privātiem līdzekļiem, attiecībā uz kuriem maksāšanas pienākumu ir noteikusi valsts un kuri tiek pārvaldīti un sadalīti atbilstoši attiecīgā tiesību akta noteikumiem, pat ja konkrētos līdzekļus pārvalda nevis valsts iestādes, bet gan valsts izraudzītās nevalstiskas struktūras.

102 Apstrīdētā lēmuma 138. un 139. apsvērumā Komisija uzsver, ka ieņēmumu zaudējumi, ko radīja strīdīgais atbrīvojums 2012. un 2013. gadā, tika pilnībā pārnesti uz galapatērētājiem, izmantojot vispārējo kompensēšanas mehānismu, kas finansēts no obligātas iemaksas, kuru galapatērētājiem noteica valsts.

103 Apstrīdētā lēmuma 140.–147. apsvērumā Komisija precizē:

– strīdīgā piemaksa bija parafiskāls maksājums, attiecībā uz kuru maksāšanas pienākumu bija noteikusi valsts un kurš tika iekasēts no galapatērētājiem, nevis vispārēja tīkla maksa;

– tīklu operatoriem bija uzdots savākt un pārvaldīt strīdīgo piemaksu, tiem bija pienākums iekasēt šo piemaksu un tie varēja izmantot no piemaksas gūtos ieņēmumus vienīgi to ieņēmumu zaudējumu kompensēšanai, kuri radušies strīdīgā atbrīvojuma dēļ;

– piemaksa garantēja, ka tiks pilnībā kompensēti ieņēmumu zaudējumi, kas šiem operatoriem radušies strīdīgā atbrīvojuma dēļ, un piemaksas summa tika aprēķināta atbilstoši atbrīvojumam.

104 Būtībā Komisijas analīze ir balstīta uz šādiem diviem apstākļiem: pirmkārt, strīdīgā piemaksa ir "parafiskāls maksājums", jo tā ir obligāta maksa, ko noteikusi valsts un ko iekasē no "galapatērētājiem", un, otrkārt, tīkla operatoriem ir uzdots pārvaldīt piemaksu saskaņā ar valsts paredzētajiem noteikumiem un tātad tie rīkojas valsts kontrolē.

[..]

106 Šajā ziņā iesākumā ir jānorāda, ka strīdīgā piemaksa tika pieņemta ar 2011. gada *BNetzA* lēmumu (skat. šī sprieduma 10.–13. punktu) un ka tātad saskaņā ar pastāvīgo judikatūru (skat. šī sprieduma 86. punktu) tā ir attiecināma uz valsti; prasītāja turklāt šo apstākli neapstrīd.

107 Šis secinājums neskar jautājumu par to, vai 2011. gada *BNetzA* lēmums var tikt uzskatīts par *ultra vires* lēmumu saskaņā ar Vācijas tiesībām, un jautājumu par šī lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu Vācijas tiesās un tā vēlāku atcelšanu (skat. šī sprieduma 14. punktu), t.i., jautājumiem, kurus lietas dalībnieki novēloti ir izvirzījuši tiesvedības laikā un ar kuriem netiek apstrīdēts fakts, ka šis lēmums faktiski tika piemērots attiecīgajā laikposmā (skat. šī sprieduma 14. un 15. punktu). Proti, kā tas ir norādīts judikatūrā, noteikumu par valsts atbalstu efektivitāte tiktu būtiski samazināta, ja šos noteikumus varētu nepiemērot tāpēc, ka valsts atbalsts ir ticis piešķirts, pārkāpjot valsts tiesību normas (šajā nozīmē un pēc analoģijas skat. spriedumu, 2014. gada 17. septembris, *Commerz Nederland*, C-242/13, EU:C:2014:2224, 36. punkts), un, pat ja tiktu pieņemts, ka minētais lēmums ir prettiesisks, tas tomēr var radīt sekas tik ilgi, kamēr tas netiek atcelts vai vismaz kamēr tas netiek atzīts par prettiesisku (šajā nozīmē un pēc analoģijas skat. spriedumu, 2005. gada 3. marts, *Heiser*, C-172/03, EU:C:2005:130, 38. punkts).

108 Tas pats attiecas uz prasītājas argumentu, saskaņā ar kuru 2011. gada *BNetzA* lēmums, kas Vācijas Federatīvās Republikas Oficiālajā Vēstnesī tika publicēts 2011. gada 21. decembrī, stājās spēkā tikai 2012. gada 4. janvārī un tādējādi vēl nebija saistošs pārvades sistēmu operatoriem 2011. gada 15. oktobrī, proti, galīgajā datumā, lai publicētu tarifu skalas 2012. gadam, kuras bija saistošas un piemērojamas visiem tīkla lietotājiem. Šis arguments, kas pirmo reizi izvirzīts, atbildot uz Vispārējās tiesas rakstveida jautājumu, neliek apšaubīt faktu, ka šis lēmums ir ticis piemērots attiecīgajā laikposmā.

[..]

2) Par obligātās maksas esamību

[..]

113 Runājot par prasītājas argumentu pamatotību, lai strīdīgo piemaksu kvalificētu kā "parafiskālu maksājumu" minētās judikatūras gaismā, ir jāpārbauda, vai šī valsts noteiktā piemaksa atbilstoši likumiskam pienākumam bija pilnībā pārnesta uz minētās piemaksas galīgajiem parādniekiem.

114 Šajā ziņā starp lietas dalībniekiem ir domstarpības par to, vai strīdīga piemaksa tika saistošā veidā pārnesta uz "galapatērētāju", kā tas ir norādīts apstrīdētajā lēmumā (skat. tostarp minētā lēmuma 135., 138., 140. un 143. apsvērumu), un tātad attiecībā uz jautājumu par strīdīgās piemaksas galīgo parādnieku identifikāciju.

115 Komisija šajā definīcijā iekļauj tīkla lietotājus, proti, lielos elektroenerģijas patērētājus, kas ir tieši pieslēgti tīklam, un elektroenerģijas piegādātājus, kuriem ir jāmaksā piemaksa, ciktāl tie noslēdz līgumus ar tīklu operatoriem, lai pirktu elektroenerģiju (pašu vajadzībām, rīkojoties kā lieliem patērētājiem, vai arī savu klientu labā, rīkojoties piegādātāju statusā), un tātad ir "tīkla izmantošanas" pakalpojuma "galapatērētāji".

116 Prasītāja un Vācijas Federatīvā Republika šajā jēdzienā iekļauj elektroenerģijas galapatērētājus, bet neiekļauj elektroenerģijas piegādātājus, un apgalvo, ka strīdīgā piemaksa, kas tika iekasēta tikai no tīkla lietotājiem, nav tikusi saistošā veidā pārnesta uz visiem elektroenerģijas galapatērētājiem. Tāpat tās apstrīd faktu, ka tīklu operatoriem būtu pienākums iekasēt strīdīgo piemaksu no tīkla lietotājiem. Saskaņā ar šo interpretāciju strīdīgā piemaksa būtībā neesot slogs, kas jāsedz no valsts budžeta, bet drīzāk "maksa", proti, līdzekļu pārskaitīšana, ko privātie subjekti veic savā starpā.

117 Tātad ir jānosaka strīdīgās piemaksas galīgie parādnieki un jānosaka, vai tas tiem ir saistošs.

118 Runājot par strīdīgās piemaksas galīgajiem parādniekiem, ir jānošķir, no vienas puses, attiecības starp tīklu operatoriem un tīkla lietotājiem (kas galvenokārt ietver elektroenerģijas piegādātājus, bet arī lielus elektroenerģijas patērētājus) un, no otras puses, attiecības starp elektroenerģijas piegādātājiem un elektroenerģijas patērētājiem: strīdīgā piemaksa attiecas tikai uz pirmajām minētajām attiecībām, proti, starp operatoriem un lietotājiem, jo piemaksa tiek iekasēta atbilstoši tīkla izmantošanai, nevis elektroenerģijas patēriņam.

119 Šajos apstākļos prasītājas izvirzītajam jautājumam (skat. šī sprieduma 116. punktu), t.i., tam, vai elektroenerģijas piegādātājiem savukārt bija pienākums attiecīgo piemaksu pārnest uz saviem klientiem, proti, visiem elektroenerģijas galapatērētājiem, nav nozīmes, ņemot vērā faktu, ka galīgie šīs piemaksas parādnieki bija tīkla lietotāji, proti, paši piegādātāji, kā arī sistēmai tieši pieslēgtie galapatērētāji, nevis pārējie galapatērētāji.

120 Attiecībā uz strīdīgās piemaksas saistošu raksturu vispirms ir jākonstatē, ka apstrīdētajā lēmumā ir skaidri identificēts pienākums iekasēt un pārnest strīdīgo piemaksu uz "galapatērētājiem", tostarp atsaucoties uz 2011. gada *BNetzA* lēmumu (skat. apstrīdētā lēmuma 135., 138., 140., 141. un 143. apsvērumu), kura 3. un 5.2. punktā šie patērētāji kopā ar piegādātājiem ir minēti kā minētās piemaksas galīgie parādnieki – tīkla lietotāju statusā. Šo interpretāciju apstiprina apsvērumi, kuri ir minēti *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa) 2015. gada 6. oktobra sprieduma 20. punktā (skat. šī sprieduma 14. punktu) un atgādināti apstrīdētā lēmuma 140. apsvērumā un kuros *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa) secināja, ka strīdīgā piemaksa nav maksa par tīkla izmantošanu, bet gan nodoklis, ar kuru būtu jāsedz tīkla operatoru ciestie ieņēmumu zaudējumi.

121 Turklāt jāatgādina, ka, lai pasākums būtu "nodoklis" LESD 30. vai 110. panta izpratnē, pietiek ar to, ka tas tiek iekasēts par starpproduktiem vai starppakalpojumiem, un nav obligāti jākonstatē, ka tas tiek pārnests uz preču vai pakalpojumu patērētājiem tālākā posmā, jo judikatūrā ir apstiprināts, ka šo noteikumu piemērošanas mērķiem nav lielas nozīmes nodokļa parādnieka statusam, ja vien nodoklis attiecas uz preci vai darbību, kas nepieciešama saistībā ar šo preci (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 17. jūlijs, *Essent Netwerk Noord* u.c., C-206/06,

EU:C:2008:413, 49. punkts). Šajā ziņā, kā to apstiprina šī sprieduma 90. punktā minētā judikatūra, izšķirošā nozīme ir apstāklim, ka valsts ir pilnvarojusi šādas struktūras pārvaldīt valsts līdzekļus, nevis tikai noteikusi pienākumu veikt iepirkumu par saviem finanšu līdzekļiem.

122 Turpinājumā jānorāda, ka aplūkojamajā lietā Komisija pēc tam, kad tā bija precizējusi, ka strīdīgā piemaksa juridiski saistošā veidā ir noteikta ar 2011. gada *BNetzA* lēmumu, apstrīdētā lēmuma 143. apsvērumā secināja, ka ar 2011. gada *BNetzA* lēmumu sadales sistēmu operatoriem tika noteikts pienākums iekasēt strīdīgo piemaksu no visiem galapatērētājiem vai piegādātājiem un ka šajā lēmumā arī bija paredzēts katru mēnesi pārskaitīt no šīs piemaksas gūtos ieņēmumus dažādiem pārvades sistēmu operatoriem.

123 Proti, 2011. gada *BNetzA* lēmuma 3. punktā, lasot to kopsakarā ar tā 5.2. punktu, ir paredzēts, ka sadales sistēmu operatoriem ir pienākums iekasēt strīdīgo piemaksu "no visiem galapatērētājiem vai piegādātājiem un katru mēnesi to pārskatīt attiecīgajam pārvades sistēmas operatoram". Līdz ar to ir jāsecina, ka strīdīgajai piemaksai, ko ir ieviesusi administratīvā iestāde ar reglamentējošu pasākumu, bija saistošs raksturs attiecībā pret galapatērētājiem kā tīkla lietotājiem, jo minētajā lēmumā sadales sistēmu operatoriem bija noteikts pienākums pārnest uz minētajiem patērētājiem ar strīdīgo piemaksu saistītās papildu izmaksas, pretēji situācijai, kas bija pamatā 2019. gada 28. marta spriedumam Vācija/Komisija (C-405/16 P, EU:C:2019:268, 70. punkts).

124 Turklāt, pirmām kārtām, šis Komisijas secinājums ir balstīts uz Vācijas iestāžu administratīvā procesa laikā sniegto interpretāciju, no kuras skaidri izriet, ka sadales sistēmu operatoriem bija pienākums iekasēt strīdīgo piemaksu no galapatērētājiem vai piegādātājiem un katru mēnesi pārskaitīt to dažādiem pārvades sistēmu operatoriem. Otrām kārtām, lai gan lēmumā par procedūras uzsākšanu Komisija ir skaidri apgalvojusi, ka ar 2011. gada *BNetzA* lēmumu sadales sistēmu operatoriem tika noteikts pienākums iekasēt strīdīgo piemaksu no galapatērētājiem kā tīkla lietotājiem (skat. tostarp lēmuma par procedūras sākšanu 14. punktu), Vācijas iestādes administratīvajā procesa gaitā nav izvirzījušas nevienu argumentu, lai apstrīdētu šo secinājumu.

125 Turklāt attiecībā uz argumentu, saskaņā ar kuru 2011. gada *BNetzA* lēmumam nebija saistošas iedarbības, jo tīkla lietotājiem noteiktais samaksas pienākums izrietēja vienīgi no privāto tiesību līgumiem starp tīkla operatoriem un lietotājiem, un saskaņā ar kuru *BNetzA* nevarēja noteikt pienākumu, kas nebija atļauts ar tiesisko regulējumu, proti, 2011. gada rīkojumu *StromNEV* un 2002. gada 19. marta Likumu par kombinētu siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanu, uz kuru ir atsauce minētajā rīkojumā, un neatkarīgi no replikas rakstā izvirzītā jautājuma par šī argumenta pieņemamību, ir jānorāda, ka 2011. gada *BNetzA* lēmuma 3. punkta tekstā pienākums iekasēt strīdīgo piemaksu ir paredzēts sadales sistēmu operatoriem, kuriem tātad bija jāsavāc šī piemaksa no saviem klientiem. Tā kā šis lēmums bija daļa no atbilstošajā laikposmā spēkā esošā režīma un tam bija saistoša iedarbība, kura turklāt nav tikusi atņemta ar noteikumiem, ar kuriem vēlāk šis režīms tika atcelts (skat. šī sprieduma 14. un 15. punktu), ir jāsecina, ka režīms, kas bija balstīts uz strīdīgo piemaksu, radīja juridiski saistošas sekas.

126 Visbeidzot, Komisija apstrīdētā lēmuma 39., 144. un 145. apsvērumā norādīja, ka strīdīgās piemaksas mehānisms nodrošināja tīklu operatoriem, ka tiek pilnībā kompensēti ieņēmumu zaudējumi, kas šiem operatoriem radušies strīdīgā atbrīvojuma dēļ, jo minētās piemaksas summa bija pielāgota to līdzekļu summai, kas bija prasīti atbilstoši strīdīgajam atbrīvojumam.

127 Šo Komisijas interpretāciju apstiprina 2011. gada *BNetzA* lēmuma 2. un 6. punkts, kuros ir noteikts, ka pārvades sistēmu operatoriem, aprēķinot strīdīgo piemaksu, ir jāņem vērā strīdīgā atbrīvojuma dēļ radušos ieņēmumu zaudējumu prognozes un ka starpību starp prognozētajiem un faktiskajiem ieņēmumu zaudējumiem individuāli kompensē katrs sistēmas operators.

128 Pārējie prasītājas argumenti nevar atspēkot šo secinājumu.

129 Pirmkārt, attiecībā uz argumentu, ka strīdīgās piemaksas summu nosaka nevis valsts, bet gan pārvades sistēmu operatori, pietiek atgādināt, kā to Komisija ir norādījusi apstrīdētā lēmuma 37. apsvērumā, ka pirmajā shēmas piemērošanas gadā ar 2011. gada *BNetzA* lēmumu tika noteikta sākotnējā strīdīgās piemaksas summa 440 miljonu EUR apmērā, no kuriem summa 140 miljoni EUR bija paredzēta attiecībā uz pretcikliskiem patērētājiem piemērotajām individuālajām maksām un summa 300 miljoni EUR – attiecībā uz strīdīgo atbrīvojumu, savukārt otrajam shēmas piemērošanas gadam ar minēto *BNetzA* lēmumu tika noteikta ļoti detalizēta metodika piemaksas aprēķināšanai. Kā izriet no minētā lēmuma 1. un 2. punkta, kā arī no tā 5.2. punkta, pārvades sistēmu operatoriem bija jānosaka, pirmām kārtām, prognozētie ieņēmumu zaudējumi, kas izriet no atbrīvojuma no nodokļa, salīdzinājumā ar situāciju, kurā tīkla maksas tiktu samaksātas pilnā apjomā, un, otrkārt, prognozētais patēriņš, lai noteiktu strīdīgās piemaksas apmēru par kilovatstundu, ņemot vērā priekšpēdējā gadā gūtos ieņēmumus. Turklāt, kā Komisija ir norādījusi apstrīdētā lēmuma 39. apsvērumā, saskaņā ar 2011. gada *BNetzA* lēmumu pārvades sistēmu operatoriem strīdīgās piemaksas summa katru gadu bija jāpielāgo, pamatojoties uz iepriekšējā gada reālajām finanšu vajadzībām.

130 Otrkārt, ir jānoraida arguments, ka nepastāvēja nekāds likumisks mehānisms, lai nodrošinātu zaudējumu pilnīgu kompensēšanu, it īpaši ņemot vērā neiespējamību pārnest no strīdīgās piemaksas izrietošās izmaksas neatgūstamu parādu gadījumā. Proti, strīdīgās piemaksas kvalifikācija par parafiskālu maksājumu ir pietiekama, lai ieņēmumus no šī nodokļa uzskatītu par valsts līdzekļiem, un nav nepieciešams, lai valsts uzņemtos kompensēt zaudējumus, ko rada minētās piemaksas nemaksāšana, it īpaši neatgūstamu parādu gadījumā. Pat ja, kā to atzīst Komisija, neatgūstamu parādu zaudējumi finansiāli gulstas uz sadales sistēmu operatoriem, ir jānorāda, ka no maksātnespējas izrietošais ieņēmumu zaudējums nav uzskatāms par ieņēmumu zaudējumiem aplūkojamās shēmas izpratnē un ir pamatots ar apstākli, ka attiecības starp tīkla operatoriem un strīdīgās piemaksas galīgajiem parādniekiem ir privāto tiesību attiecības.

131 Treškārt, attiecībā uz argumentu, ka, ņemot vērā strīdīgās piemaksas radīto līdzekļu ekskluzīvo izmantojumu, valstij nebija nekādas brīvības rīkoties ar finanšu līdzekļiem, kas saskaņā ar 2019. gada 28. marta spriedumu Vācija/Komisija (C-405/16 P, EU:C:2019:268, 76. punkts) izslēdzot to, ka strīdīgā piemaksa ietvertu valsts līdzekļu izmantošanu, ir jākonstatē, ka minētā sprieduma 76. punktā līdzekļu ekskluzīva izmantojuma esamība tika izvērtēta saistībā ar pārbaudi par valsts kontroli pār tīkla operatoriem, nevis saistībā ar pārbaudi par parafiskāla maksājuma esamību, kā tas ir konkrētajā gadījumā. Līdz ar to šis arguments tiks izvērtēts, pārbaudot valsts kontroli pār minētajiem operatoriem (skat. šī sprieduma 144. un 145. punktu). Katrā ziņā strīdīgās piemaksas kvalifikāciju par parafiskālu maksājumu, kad tā ir apstiprināta, pamatojoties uz iepriekš minēto vērtējumu, neatspēko līdzekļu ekskluzīva izmantojuma esamība. Tieši pretēji, šis pēdējais elements apstiprina, ka piemaksas mehānisms ir reglamentēts valsts noteikumos.

132 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāsecina, ka 2011. gada *BNetzA* lēmums, ar kuru sadales sistēmu operatoriem juridiski saistoši ir noteikts pienākums iekasēt strīdīgo piemaksu no galapatērētājiem kā tīkla lietotājiem, ir parafiskāls maksājums vai obligāts maksājums šī sprieduma 121. punktā minētās judikatūras izpratnē un tādējādi ietver valsts līdzekļu izmantošanu.

3) Par to, vai pastāv valsts kontrole pār līdzekļiem, kas iekasēti kā piemaksa, vai pār tīkla operatoriem

133 Attiecībā uz otro elementu, proti, par to, vai pastāv valsts kontrole pār līdzekļiem, kas iekasēti kā piemaksa, vai pār tīkla operatoriem, ir jānorāda, ka ir taisnība, ka – pretēji tam, ko apgalvo Komisija, – nepastāv valsts kontrole pār tīkla operatoriem atbilstoši Tiesas 2019. gada 28. marta spriedumā Vācija/Komisija (C-405/16 P, EU:C:2019:268) noteiktajiem principiem, kas turklāt attiecās uz tiem pašiem Vācijas elektroenerģijas sistēmas operatoriem. Proti, ar faktu, ka šiem operatoriem ir jāsaņem atļauja vai sertifikāts un ka tiem tiek piešķirta koncesija, nepietiek, lai konstatētu, ka tie rīkojas gluži vienkārši valsts kontrolē. Tāpat Tiesa ir precizējusi, ka ar vienkāršu attiecīgās shēmas pareizas īstenošanas kontroli šajā ziņā nepietiek (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 28. marts, Vācija/Komisija, C-405/16 P, EU:C:2019:268, 77.–85. punkts).

134 Tomēr apstāklim, ka nav pastāvīgas valsts kontroles pār tīkla operatoriem, konkrētajā gadījumā nav izšķirošas nozīmes, jo ir valsts kontrole pār līdzekļiem, proti, pār visu strīdīgās piemaksas iekasēšanas un sadalīšanas mehānismu (skat. arī šī sprieduma 89. punktā minēto judikatūru).

135 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka ar 2011. gada *BNetzA* lēmumu tīkla operatoriem ir noteikts pienākums no tīkla lietotājiem, tostarp galapatērētājiem, iekasēt strīdīgo piemaksu, ko aprēķinājusi *BNetzA* (2012. gadam) vai kas aprēķināta atbilstoši tās noteiktajai metodikai (2013. gadam), un gūtie ieņēmumi tiek pārskaitīti pārvades sistēmu operatoriem, kompensējot strīdīgā atbrīvojuma dēļ radītās papildu izmaksas. Turklāt starp lietas dalībniekiem nav strīda par to, ka ieņēmumi, ko rada strīdīgā piemaksa, saskaņā ar pārbaudītajiem leģislatīvajiem un reglamentējošiem aktiem tiek izmantoti vienīgi shēmas mērķiem. Tāpat šī sprieduma 129. punktā ir norādīts, ka saskaņā ar 2011. gada *BNetzA* lēmumu tīkla operatori saņēma summu, kura atbilda papildu izmaksām, ko radīja strīdīgais atbrīvojums, jo strīdīgās piemaksas summa tika pielāgota to līdzekļu summai, kas bija vajadzīgi strīdīgā atbrīvojuma dēļ.

136 Šajos apstākļos ir jāsecina, ka, pirmkārt, pastāv analoģija starp strīdīgo piemaksu un papildu izmaksām, ko rada strīdīgais atbrīvojums, un, otrkārt, tīkla operatori rīkojās kā vienkārši starpnieki, īstenojot mehānismu, kas pilnībā ir reglamentēts valsts tiesību normās (šajā nozīmē un pēc analoģijas skat. spriedumu, 2019. gada 20. septembris, *FVE Holýšov I* u.c./Komisija, T-217/17, nav publicēts, pārsūdzēts apelācijā, EU:T:2019:633, 115. un 116. punkts).

137 Šo secinājumu nevar atspēkot prasītājas argumenti.

138 Pirmkārt, lai gan fakts, ka strīdīgā piemaksa tiek iekasēta, izpildot valsts mērķus vai valsts politiku, kas īstenota ar 2011. gada *BNetzA* lēmumu, pats par sevi nav izšķirošs apstāklis, lai konstatētu valsts kontroles esamību, tas nekādi nemaina to, ka runa ir par vienu no elementiem, no kuriem izriet, ka pastāv valsts kontrole pār strīdīgās piemaksas iekasēšanas un sadalīšanas shēmu.

139 Otrkārt, argumentam, ka tīkla operatori nav struktūras, ko valsts būtu pilnvarojusi pārvaldīt ieņēmumus no strīdīgās piemaksas, bet tie tikai piedalās shēmas īstenošanā, nevar piekrist. Saskaņā ar judikatūru tiešs "pilnvarojums" šajā ziņā nav nepieciešams, ja, pamatojoties uz iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem, ir pierādīts, ka pastāv valsts kontrole pār visu strīdīgās piemaksas iekasēšanas un radīto līdzekļu sadalīšanas mehānismu. Proti, lietās, kurās šāda valsts "pilnvarojuma" neesamība bija izšķirošs faktors, lai izslēgtu attiecīgo līdzekļu valsts raksturu, runa bija vai nu par privāto tiesību uzņēmumiem noteikto vienkāršu pirkšanas pienākumu, izmantojot savus finanšu līdzekļus (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2001. gada 13. marts, *PreussenElektra*, C-379/98, EU:C:2001:160, 58.–61. punkts, un 2017. gada 13. septembris, *ENEA*,

C-329/15, EU:C:2017:671, 26. un 30. punkts), vai arī par to, ka vienlaikus nepastāvēja slogs, kas būtu obligāti attiecināms uz galalietotājiem, un valsts kontrole pār finanšu līdzekļiem, kas iegūti no attiecīgās piemaksas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 28. marts, Vācija/Komisija, C-405/16 P, EU:C:2019:268, 65.–86. punkts).

140 Treškārt, apstāklis, ka tīkla operatori ir privāto tiesību subjekti un rīkojas, pamatojoties uz privāttiesību tiesiskajām attiecībām, it īpaši attiecībā uz parādu, kas ir saistīti ar strīdīgo piemaksu, piedziņu, nesaņemot nekādas izpildes pilnvaras, pats par sevi nav izšķirošs, un tas ir jāņem vērā, lai noskaidrotu, vai valsts ir norīkojusi šīs struktūras valsts līdzekļu pārvaldīšanai (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 19. decembris, *Association Vent De Colère*! u.c., C-262/12, EU:C:2013:851, 20. punkts, un 2019. gada 20. septembris, *FVE Holýšov I* u.c./Komisija, T-217/17, nav publicēts, pārsūdzēts apelācijā, EU:T:2019:633, 126. punkts). Turklāt argumentam, ka viens no pārvades sistēmu operatoriem – *TransnetBW* – lielākoties piederēja valstij, lai arī tas ir pamatots, šajā ziņā nav nozīmes.

141 Ceturtkārt, ir taisnība, ka saskaņā ar judikatūru ar valsts iestāžu īstenoto shēmas pareizas izpildes kontroli nepietiek, lai konstatētu, ka pastāv kontrole pār attiecīgajiem operatoriem vai finanšu līdzekļiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 28. marts, Vācija/Komisija, C-405/16 P, EU:C:2019:268, 77. punkts).

142 Tomēr 2019. gada 28. marta spriedumā Vācija/Komisija (C-405/16 P, EU:C:2019:268, 82. punkts) Tiesa neapšauba savu judikatūru, saskaņā ar kuru finanšu līdzekļi, kas tiek iegūti no dalībvalsts tiesību aktos noteiktiem obligātiem maksājumiem un tiek pārvaldīti un sadalīti atbilstoši šiem tiesību aktiem, var tikt uzskatīti par valsts līdzekļiem LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, pat ja tos pārvalda struktūras, kas nav valsts iestādes (spriedums, 2013. gada 19. decembris, *Association Vent De Colère*! u.c., C-262/12, EU:C:2013:851, 25. punkts), bet uzsver, ka trūkst divu elementu, kas bija būtiski pēdējā minētajā gadījumā, proti, pastāvēja princips, saskaņā ar kuru iepirkšanas pienākumu pilnībā nodrošina attiecīgā valsts, un attiecīgās summas tika uzticētas *Caisse des dépôts et consignations*, t.i., publisko tiesību juridiskai personai, kas rīkojas valsts pakļautībā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 28. marts, Vācija/Komisija, C-405/16 P, EU:C:2019:268, 83.–85. punkts). Līdz ar to šim argumentam nevar piekrist, ja ir pierādīts, kā to norāda Komisija, ka valsts kontrole attiecas uz visu strīdīgās piemaksas iekasēšanas un piemaksas radīto ieņēmumu sadalīšanas mehānismu, ieskaitot no šīs piemaksas radušos papildu izmaksu pilnīgu segšanu, pamatojoties uz iepriekš minētajiem apsvērumiem (skat. šī sprieduma 135. punktu).

143 Piektkārt, arguments, ka valsts negarantē iespējamo ieņēmumu zaudējumu segšanu, jo papildu izmaksas varēja netikt pārnestas un slēgto sadales sistēmu operatoriem bija jāpiešķir strīdīgais atbrīvojums, nesaņemot nekādu atlīdzinājumu, tika noraidīts, aplūkojot jautājumu par strīdīgās piemaksas kvalificēšanu par parafiskālu maksājumu (skat. šī sprieduma 130. punktu).

144 Sestkārt – runājot par argumentu, ka attiecīgo līdzekļu ekskluzīvais izmantojums izslēdz jebkādu valsts brīvību rīkoties ar finanšu līdzekļiem, ko rada strīdīgā piemaksa, – ir taisnība, ka, lai gan noteiktos apstākļos Savienības tiesa (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 17. jūlijs, *Essent Netwerk Noord* u.c., C-206/06, EU:C:2008:413, 69. punkts; 2019. gada 15. maijs, *Achema* u.c., C-706/17, EU:C:2019:407, 66. punkts, un 2014. gada 11. decembris, Austrija/Komisija, T-251/11, EU:T:2014:1060, 70. punkts) ar tiesību aktiem noteikto līdzekļu ekskluzīvo izmantojumu uzskatīja par norādi uz to, ka finanšu līdzekļi vai šo līdzekļu pārvaldītāji ir valsts kontrolē, un tātad par norādi uz valsts līdzekļu izmantošanu, tomēr citos apstākļos Tiesa, pat līdzekļu ekskluzīvā izmantojuma esamības gadījumā, noraidīja tēzi par valsts iestāžu dominējošu ietekmi

un tātad par valsts līdzekļu izmantošanas esamību, nepastāvot brīvībai rīkoties ar līdzekļiem, proti, iespējai valsts iestādēm citā veidā izmantot šos līdzekļus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 28. marts, Vācija/Komisija, C-405/16 P, EU:C:2019:268, 76. punkts).

145 Tomēr ir jāņem vērā, ka 2019. gada 28. marta spriedumā Vācija/Komisija (C-405/16 P, EU:C:2019:268), atšķirībā no iepriekšējās judikatūras, Tiesa pārbaudīja šo elementu, lai izvērtētu, vai pastāv valsts kontrole pār līdzekļiem situācijā, kad tā bija izslēgusi maksājuma obligāto raksturu, tajā pašā laikā precizējot, ka līdzekļu ekskluzīvais izmantojums – nepastāvot citiem apstākļiem, kas liecinātu par pretējo, – drīzāk liecina par to, ka valstij nav iespējas rīkoties ar šiem līdzekļiem, proti, izlemt noteikt tiem izmantojumu, kas atšķirtos no attiecīgajos tiesību aktos noteiktā. Tādējādi, tā vietā, lai pārskatītu savu iepriekšējo judikatūru, kas turklāt nedaudz vēlāk tika apstiprināta ar 2019. gada 15. maija spriedumu *Achema* u.c. (C-706/17, EU:C:2019:407, 66. punkts), Tiesa ir apzināti izvēlējusies vienīgi norādīt, ka, nepastāvot citiem elementiem, šis apstāklis pats par sevi nav izšķirošs, lai pierādītu šādas kontroles esamību.

146 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, ir jāsecina, ka saskaņā ar atbilstošo judikatūru strīdīgā piemaksa ir parafiskāls maksājums vai obligāts maksājums, kura apmēru ir noteikusi valsts iestāde (2012. gadam) vai kura apmērs ir noteikts saskaņā ar šīs iestādes izstrādāto metodiku (2013. gadam) un kurš ir vērsts uz vispārējo interešu mērķu īstenošanu, ka tā ir padarīta par saistošu tīkla operatoriem saskaņā ar objektīviem kritērijiem un ka šie operatori to iekasēja saskaņā ar valsts iestāžu pieņemtajiem noteikumiem.

147 No tā izriet, ka strīdīgais atbrīvojums ir pasākums, kas piešķirts no valsts līdzekļiem.

148 Šajos apstākļos otrā prasības pamata otrā daļa ir jānoraida.

[..]

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta)

nospriež:

1) Prasību noraidīt.

2) *Covestro Deutschland AG* sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus.

3) Vācijas Federatīvā Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Collins Kreuschitz Csehi

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2021. gada 6. oktobrī.

[Paraksti]